

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

Cap. XVIII. Administratio Sacramentorum simulata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

se diligere. 4. Quando ex cupiditate lucri cum gravi damno proximi interno, vel externo quis jactat se doctorem, aut medicum, & inde falsam doctrinam seminat; vel pecuniam lucratur, aut corpora lædit, vel Cathedram obtinet, alias non obtenturus; quo casu tenetur, & Cathedram resignare, & pecuniam restituere; aliaque illata damna resarcire. Quòd si quis se jactaret, vel ut gloriam, aut lucrum aquireret, modò esset sine notabili damno proximi, foret solum veniale, utpotè spectans ad mendacium officiosum: ut ibid. optime S. Doctor ad tertium. Toties itaque jactantia est mortalis, quoties cum mendacio pernicioso conjungitur; & quis contra Charitatem Dei, suam, vel proximi jactanter loquitur. Vide De la Cruz, de mendacio.

De mendacio in Confessione prolato diximus lib. I. cap. 7. num. 15.

CAPUT XVIII.

Prop. XXIX. ab Innoc. XI. Sc.
Administratio Sacramentorum non simulata.

I. PROP. 29. Urgens metus gravis est causa justa Sacramentorum administrationem simulandi.

Etiam Authores propositionis supponunt esse illicitum absque gravi causa simulare administrare Sacramenta; sed in eo errant, dum statuunt urgentem metum esse causam gravem, & justam, ratione cujus non sit illicitum Sacramentorum administrationem simulare.

2. Simulatio habetur, cum quis per Matth. xvi. Cautela Confessi.

signa externa factorum, vel rerum significat aliquid falsum, quod in mente non habet: & duplex est: *materialis*, & *formalis*: hæc dicitur, quæ fit ex intentione decipiendi, saltem virtuali, qua quis nimirum intendit, quòd alii intelligant aliter ac ipse cognoscit rem se habere; explico: expono vestes aeri, quibus uti soleo, dum iter facio, animo, ut videntes decipiantur, & putent me velle iter facere, & tamen de hoc non cogito, sed potius de opposito: in casu formaliter simulo. Illa verò, cum quis ponit signa externa indifferentia ad plura significanda, per quæ præter intentionem operantis aliqui decipiuntur; patet eodem exemplo: vestes aeri expositæ duo significare possunt, unum, quod quis velit illis uti ad iter faciendum; alterum, ut beneficio aeris à corrosione vinearum serventur illesæ. Si videntes eas aeri expositas intelligant, me velle iter facere, quod non intendo, quoad eos materialiter simulo.

Circa quod sunt Confessario aperienda dubia infra scripta.

3. Quæritur, an non modo damnetur propositio, quatenus affirmat licitam simulationem formalem in administratione Sacramentorum, hoc est ex intentione decipiendi, saltem virtuali; verum etiam damnetur quoque, quatenus agit de simulatione materiali, in qua scilicet præter intentionem administrantis decipiuntur fideles?

Resp. Affirmativè; ratio est, quia damnatur propositio, quatenus simulatio affert irreverentiam Sacramentis, sed irreverentia Sacramentis irrogatur per simulationem, tam formalem, quam ma-

(Ccc)

teria.

teriale, ergo utraque damnatur; minor est certa, & patet à pari: qui coram Idolo Thus in thuribulum ponit, non excusatur à peccato; per hoc, quod id agat simulatione materiali, & sine intentione significanti adstantibus affectum adorationis, vel cum sola intentione olfaciendi odorem thuris; non modo propter scandalum, verum etiam, quia actio illa, est externus cultus Idoli: ergo, sicut immittens incensum in thuribulum coram Idolo, etiam cum simulatione materiali, non excusatur à peccato mortali contra præceptum adorandi solum Deum, sic ministrans Sacramentum cum sola simulatione materiali, non excusatur à peccato contra reverentiam debitam Sacramentis; nam, quemadmodum ille externam, & illicitam reverentiam exhibet Idolo, quamvis affectus internus feratur in Christum, sic iste irreverentiam rebus Sacris irrogat. Tum quia, Authores propositionis loquuntur indistinctè de omni simulatione, ergo qualibet damnatur, ergo etiam materialis, quæ est verè simulatio. Tum quia, quolibet modo simulat, administrationem Sacramentorum fingit, & affert circumstantiam irreverentiæ, & consequenter peccat contra reverentiam Sacramentis debitam.

4. Queritur, an ad vitandum scandalum possit licitè ministrari hostia non consecrata, pro consecrata: V. G. est homo in articulo mortis, nulla habetur hostia consecrata pro Viatico dando, si ad ipsum non deferatur, tota gens scandalizatur, & commovetur; dubitatur, an ad scandalum vitandum præberi possit hostia non consecrata?

Resp. Negativè, quia ea ficta communicatio est simulatio in administratione Eucharistiæ; fingitur enim esse Eucharistiæ, ea, quæ non est talis, & peccat graviter Sacerdos. 1. Quia fingit rem divinam, ubi non est. 2. Exhibendo hostiæ non consecratæ externam adorationem Latræ. 3. Præbendo occasionem aliis ad eam adorandam: quæ omnia sunt graviter illicita.

5. Sed queritur, an, cum Confessorius ex sola Confessione Sacramentali vivit penitentem, accedentem ad Sacramentum, esse pane Angelico indignum, possit licitè loco hostiæ consecratæ præbere non consecratam?

Resp. Aliqui apud Gobat. experient. Theolog. tract. 4. casu 21. sect. 1. num. 397. putarunt posse, modo penitens consentiat, & Sacerdos cum hostiæ non consecratæ, teneat simul in manu aliam consecratam, ut etiam circumstantes debitum objectum suæ adorationis habeant. Quæ sententia est profusè improbabilis, & falsa, ideò non posse dicimus; nam tunc Sacerdos mentiretur, & adstantes deciperet: significaret enim se dare hostiam consecratam, quàm non daret; unde peccaret 1. Peccato falsitatis, & simulationis. 2. Peccato irreverentiæ erga Sacram hostiam; nam fraudulenter rem divinam simularet, & propterea Deo illuderet, quod gravissimum crimen est, ex cap. de homine, de celebrat. Missarum.

6. Sed, an debeat dare consecratam?

Resp. Affirmativè, si sit peccator occultus, ne sigillum Confessionis frangat. Vide cap. 33.

7. Queritur, an Sacerdos, cui Hereticus

vericus, stridto gladio, mortem minatur, si non consecret totum panem, qui, vel in platea est expositus venditioni, aut de recenti in furgo coctus, possit ad fugiendam mortem verba consecrationis proferre sine intentione consecrandi?

Resp. Negativè: grave enim scelus est contra reverentiam Sacramenti proferre verba consecrationis, à Christo Domino instituta pro consecratione Sacramenti, sine intentione consecrandi, sed ad simulandum, ac mentiendum, & Deo illudendum, quod est ita intrinsecè malum, ut nullam ob causam justificari possit, argum. ex alleg. cap. de homine: ubi Pontifex declarat, gravius peccasse Presbyterum, qui in mortali celebrans non consecravit, quàm si consecrasset; sed certè, si non gravius, æquè saltem grave est, proferre verba consecrationis sine intentione consecrandi, ac omittere, vel suppressere verba ipsa, cum dicentia sunt; nam utrobique fraudulentè res divina simulatur: quod est Deo illudere, & gravissimum scelus, ut ibi textus.

8. Sed quid, dicendum, si Hæreticus ille ignoraret verba consecrationis, & Sacerdos ad effugiendum mortis periculum recitaret Orationem Dominicam, sic simulando consecrationem?

Resp. Cardenas dixit, posse Sacerdotem illam Orationem recitare, non intentione decipiendi hæreticum, quia tunc consecrationem simularet, & formaliter mentiretur, adèdque peccaret, etiam contra reverentiam debitam Sacramento: bene verò, si ad eam recitandam procederet sine tali intentione;

quia tunc solum ex intentione materiali illam Orationem proferret; sed hoc etiam non posse iudico; nam Oratio illa respectu illius hæretici, cum quo res agitur, assumeretur à Sacerdote ad significandum aliud ab eo, quàm hæreticus intenderet; nam ipse intenderet, quod per ea verba panem consecraret, & Sacerdos, ad hunc finem non instituta proferret: ideo saltem virtualiter ipsum deciperet; quoniam, tunc quis decipitur, cum ei per signum externum aliquid aliud quis significat, quàm ille iudicat, vel quàm ipse petat. Et ex eo præsertim patet, quod si Sacerdos postea interrogaretur, an panis esset consecratus, respondere non posset, affirmando, nisi vellet mentiri: ergo evidens est, quod ipsum decepisset, & formaliter simulasset consecrationem; quod cum ex decreto Innoc. non sit, etiam quocumque metu urgente, licitum, nec in casu id præfato Sacerdoti licere est dicendum; ideo, quando alia via non posset sibi providere, deberet se Deo commendare, & mortem subire.

9. Sed quaeritur, an, si supra panem illum proferret verba consecrationis cum intentione consecrandi, peccaret?

Resp. Affirmandum videtur, nam certè irrationabiliter, & imprudenter ageret; nam non est verisimile, quod Christus pro licita consecratione instituerit quantitatem ita magnam, quæ non posset deservire usui fidelium. Poncius mox citandus.

10. Sed petitur, an tota illa quantitas esset consecrata?

Resp. Quamvis id non spectet ad propositum casum, adhuc tamen affirmamus.

mus. Nam non constat, Christum pro materia consecrationis determinasse aliquam quantitatem panis, & vini substantia, vel tanta magnitudine; sed de fide est, ipsum instituisse pro materia consecrationis Corporis, panem triticeum, & pro materia consecrationis Sanguinis, vinum de vite, ex dicend. lib. 4. cap. 4. Ergo, cum illa quantitas sit panis triticeus, & sufficienter præsens Sacerdoti, (quod supponitur) videtur tota esse consecrata, si super eam cum intentione consecrandi verba consecrationis protulisset. Videatur Ponc. disp. 44. q. 3. n. 35. & Marchant. *Hor. Past. Candel. Mist. rr. 4. cap. 1. resolut.*

11. Quæritur, accedit penitens, qui est in occasione proxima peccandi, quam deferere non vult: dubiatur, an Confessarius possit simulare ipsum absolvere: quod videtur necessarium ad evitanda hac incommoda. 1. Ne ipsum absolvens, gravissime peccet absolendo indignum. 2. Ne violet sigillum, nam adstantes possent animadvertere ex absolutionis omissione, ipsum esse in malofratu, & indignum absolutione, ergo, cum utrumque vitaturus sit, si singula, vel simul, absolvere poterit, immo debet verba absolutionis sine intentione absolvendi.

Resp. Non potest simulare ipsum absolvere; nam: si proferat hæc verba: ego te absolvo: sine intentione absolvendi, mentitur, & magnam irrogat irreverentiam Sacramento, à Christo Domino inquit ad finem dimittendi peccata.

12. Sed quid, est Confessario agendum?

Resp. Potest aliquas orationes tacite recitare, vel penitentem benedicere, non animo ipsum absolvendi, vel alios deci-

piendi, sed solum, ne indignitatem penitentis prodat, & ne sigillum violet: quod est servandum, tam verbis, quam factis, ex cap. omnis utriusque sexus de penit. & remiss. Et quamvis adstantes deciperentur, non probat Confessarius, non posse ita se gerere, quia, nec id Confessarius intenderet, nec esset propria, & in rigore simulatio pertinet ad Sacramentum, cum præfata orationes ad formam Sacramenti non pertineant. Verum, si eas orationes, vel Pater, & Ave recitaret, intentione, ut adstantes deciperentur, vel, ut cognosceretur penitentem absolvere, aut animo absolvendi mortaliter peccaret & peccato mendacii, & contra reverentiam Sacramento debitam.

13. Sed quid, si penitens, audiens à Confessario sibi negari absolutionem, mortem minatur Confessario, nisi absolvat?

Resp. Nectunc Confessario licet absolutionem simulare dicendo formam absolutionis Sacramentalis, quamvis dicatur sine intentione absolvendi; vel, alias orationis recitare intentione, ut, vel ipse penitens, vel alii perciperent se ipsum absolvere; nam semper mentiretur, & irreverentiam Sacramento irrogaret.

14. Sed quid, si penitens sub visceribus instaret, quod Confessarius claret, & distincte proferret verba absolutionis. Ego te absolvo?

Resp. Cardenas cap. 5. num. 63. dicit, quod, cum verba essentialia absolutionis Sacramentalis: ego te absolvo, possint, etiam significare absolutionem à censuris, si, cum ea intentione proferantur, vel submissa voce pronunciano à confessoris: possit Confessarius metuens sibi mor-

mortem à pœnitente, dicere *absolvete*, subintelligendo à *cenfuris*.

Quòd fanè meo videri falſum eſt; nam hujulmodi locutio, *absolvete*, ſubintelligendo à *cenſuris*, eſt locutio cum reſtrictione mentali: hujulmodi autem locutio ex dictis Superiori capite licita non eſt; ergo, nec ea verba proferre cum ea reſtrictione, niſi velit mentiri, & pœnitentem decipere, qui putaret ſe à peccatis abſolvi, & Confefſarius intenderet ipſum à cenſuris liberare; propterea in caſu, quando non poſſet pœnitentem à ſuo propoſito removere, deberet potiùs mortem expectare, quàm peccatum committere.

15. Sed quid, ſi pœnitens, id audiens, diceret, *ad minus ſi non potes fingas me abſolvere?*

Reſp. Deberet Confefſarius palàm loqui: ego non poſſum te abſolvere, quia es indipotitus; nec poſſum fingere, aut mentiri, & irreverentiam Sacramento irrogare: ſi vis benedicere; benedicam: ſed abſit me aliquid agere, quòd abſolutionem ſimulem, vel, quo intendam, vel alios decipere, aut contra reverentiam, Sacramento debitam agere.

16. Sed quæritur, an poſſit ad non ſimulandam abſolutionem apponere conditionem: te abſolvo, ſi occasionem dimiſeris?

Reſp. Negative; nam ad evitandum unum peccatum, aliud committeret abſolvens indipotitum, ex dicendis cap. 35. Notandum itaque eſt, quòd non valet abſolutio conditionata, ſeu quæ datur cum conditione de futuro: *ut te abſolvo, ſi cras reſtitueris*, eſto cras reſtituas; ratio eſt, quia non poſſet ſuſpendi effectus Sacramenti: quòd ſtatim, vel operatur totum, ſi pœnitens de præſenti ſit diſpoſi-

tus, vel nunquam, ſi eſt indipotitus; valet autem data cum conditione de præſenti, vel de præterito; *ut abſolvo te ſi es diſpoſitus*: vel, *te abſolvo, ſi reſtitueris, ut aſſeris*; nam effectus Sacramenti non ſuſpēditur, ſed ſtatim ponitur, ſi in pœnitente reperitur diſpoſitio de præſenti, & de facto, ut aſſerim, reſtitutionem fecerit; peccaret autem Sacerdos illas conditiones ad libitum, & abſque convenienti neceſſitate apponens; nam non debet variare ritum ab Eccleſia determinatum; ſed ubi a deſt neceſſitas, licitè apponitur. Sic licitè ſub conditione: *ſi es diſpoſitus, & abſolutionis capax*: abſolvitur moribundus, qui loqui non poſſet, & ſolùm per ſigna aliqua doloris peccatum oſtendit; nam propter appoſitam conditionem non exponitur Sacramentum periculo nullitatis, & per abſolutionem providetur ſaluti infirmi, ne periculo damnationis exponatur; cui fortè exponeretur, niſi ſaltem ſub ea conditione, adhiberetur Sacramentum, ad remittenda peccata inſtitutum.

17. Quæritur: *vocatur Confefſarius à Petro, detento in vinculis, cui exponit: Pater, à tribus menſibus privor mea libertate: caſam aperio: ſex ab hinc menſibus contraxi ſponſalia cum Berta deinde cognovi carnaliter ipſius ſororem, propter quòd contraxi impedimentum dirimens, matrimonium contrahendum, & quia propterea nolui eam ducere, ipſa inſtetit apud Episcopum, ut me cogeret ad implenda promiſſa ſponſalia: cui propter impedimentum mihi notum, obedire nolui; & propterea me incarceravit, & excommunicatum denunciavit; quæro, an ad vitanda hac incommoda poſſim contrahere, non ex animo evadendis*
(Ccc) 3 ſponſa

sponse potestatem in meum corpus, quia jam scio, matrimonium propter praesatum impedimentum esse nullam, sed sine intentione me obligandi, & simulandi contractum?

Resp. Negativè; sive cum animo contrahendi, contrahas, sive absque animo, eam ducas, semper peccas contra reverentiam debitam Sacramento; nam semper facis illud irritum: in primo casu, quia contrahis cum impedimento dirimente: in secundo verò, quia simulas Sacramentum, nec intentionem habes faciendi Sacramentum, & te obligandi; nec potes ex metu, quamvis gravi, excusari; & peccas peccato mendacii, & deceptionis; nam falsum dicis, si respondeas, te accipere Bertam in tuam: animum enim contrahendi, & celebrandi contractum non habes. Remedium itaque erit, ut ad Sacram Pœnitentiariam pro dispensatione super impedimento recurras, quam, quia occultum, obtinebis: vel de impedimento conferas cum Episcopo, ut super eo instructus juxta negotii gravitatem provideat.

Quæ sanè est melior responsio pro praxi, quam allata à Cardenas cap. 7. Ubi resolvit posse Petrum simulare matrimonium, ut contractus est, non verò ut Sacramentum. Quam distinctionem vide lib. 4. cap. ult. ubi tradimus eas duas rationes non posse à viro Catholico separari.

Immo, dum Petrus eas separaret, Bertam deciperet: quæ non exigit matrimonium, ut est qualitercumque contractus, sed ut est Sacramentum à Christo institutum, ergo simulatio, & deceptio ipsius non solum tenderet in matrimonium sub

ratione contractus, verum quoque in esse Sacramenti; ergo mentiretur; vel saltem deberet loqui cum restrictione mentali, quod cap. præterito esse illicitum ex Innoc. diximus.

CAPUT XIX.

Prop. XXX. XXXI. XXXII.

§ XXXIII.

ab Innoc. XI. Sc.

Homicidium ad defensionem rerum.

1. PROP. 30. Fas est viro honoratocidere invasorem, qui nititur calumniam inferre, si aliter hac ignominia vitari nequit; idem quoque dicendum, si quis impingat alapam, vel fuisse percussus, & post impactam alapam, vel ictum fugiat.

PROP. 31. Regulariter occidere possumus pro conservatione unius auri.

PROP. 32. Non solum licitum est defendere defensione occisiva, quæ nullum possidemus, sed etiam, ad qua jus inchoatum habemus; & qua nos possessuros speramus.

PROP. 33. Licitum est, tam heredi, quam legatario contra injuste impeditorem, ne, vel hereditas adeatur, vel legata solvantur, se taliter defendere; sicut & jus habenti in Cathedrali, vel prabendam, contra earum possessionem injuste impeditentem.

De homicidio ad defensionem honoris diximus lib. 1. cap. 13. videat tibi Confessarius, & hic alia, etiam ad defensionem rerum, ponderet.

2. Queritur, Quare ad defendendum honorem,